

**Permakultura jako alternativní způsob hospodaření
šetrný k přírodě**

Teze k bakalářské práci

Vedoucí práce:

prof. Ing. Jan Křen, CSc.

Vypracovala:

Regina Shilova

Z hlediska sociálního, ekologického a ekonomického není současný model hospodaření trvale udržitelný, a proto je hledání alternativních způsobů hospodaření aktuálním úkolem moderní společnosti. Jedním z těchto způsobů by mohla být permakultura, na kterou je zaměřena tato bakalářská práce.

Permakultura je systém projektování, který se zabývá organizací prostoru na základě účelných modelů šetrných k přírodě. Jejím úkolem je tvorba stabilních systémů, které musí zajišťovat veškeré své potřeby, nesmí ničit a znečišťovat životní prostředí a musí zůstat dlouhodobě trvalými. Permakultura používá vlastnosti rostlin a živočichů v kombinaci s přírodními vlastnostmi terénu pro uspokojení lidských potřeb.

V bakalářské práci je provedena charakteristika permakultury a jejích základních principů. Snahou bylo zjistit, zda permakultura splňuje kritéria setrvalého rozvoje a je vhodná k použití v půdně-klimatických podmínkách České republiky. Funkčnost permakulturních principů v praxi byla zkoumána na ukázkové přírodní zahradě v Ořešíně. Výsledky jsou zdokumentovány fotografiemi s komentářem. Pro porovnání je v práci uvedena stručná charakteristika konvenčního a ekologického zemědělství a následně jsou tyto způsoby hospodaření také porovnány s permakulturou. Pomocí SWOT-analýzy bylo provedeno zhodnocení vnitřních a vnějších faktorů permakultury.

Hlavními cíli této práce jsou:

- Porovnání permakultury se základními způsoby hospodaření na půdě.
- Charakterizování vztahů mezi permakulturou a koncepcí trvalé udržitelného rozvoje.
- Zjištění možností uplatnění permakultury v půdně-klimatických podmínkách ČR.

Pro realizaci těchto cílů, bylo v této práci použito několik metod. Z výsledků použitých metod byl stanoven závěr. Metodou komparace byla porovnána permakultura se základními způsoby hospodaření - ekologickým a konvenčním zemědělstvím, na jejímž základě lze usoudit, že principy permakultury jsou v rozporu s principy konvenčního zemědělství, stejně jako cíle a způsoby jejich dosahování.

Při celkovém pohledu na hlavní zásady a cíle ekologického zemědělství je možné chybně zařadit permakulturu do této koncepce. Avšak při podrobném rozboru se jasně ukazuje, že permakultura má mnohem širší pojetí a bez ohledu na velmi podobné cíle jsou mezi těmito dvěma způsoby hospodaření velké rozdíly.

Výsledkem komparační metody bylo zjištění rozdílů mezi těmito třemi směry. Na základě těchto výsledků lze usuzovat, že permakultura je vhodným způsobem hospodaření z hlediska ekologického, ekonomického, sociálního a etického.

Dedukční metodou zpracování informací o koncepci setrvalého rozvoje a permakultury bylo dokázáno, že permakultura plně odpovídá záměrům a cílům koncepce trvale udržitelného rozvoje a proto je možné ji považovat za udržitelný způsob hospodaření.

Na základě terénního průzkumu české permakulturní zahrady a zjištěných dat o jiných permakulturních hospodářstvích, bylo dokázáno, že permakultura je univerzálním způsobem hospodaření. Tento způsob hospodaření je možné využívat ve všech klimatických pásech a v kterýchkoliv přírodních podmínkách, kde lze provádět běžné zemědělství. Z toho vyplývá, že i půdně-klimatické podmínky České republiky jsou pro funkčnost permakultury vhodné.

Na konci části šetření byla vypracována SWOT-analýza. Jejím cílem bylo identifikovat silné a slabé stránky permakultury, její příležitosti a hrozby.

Vzhledem k tomu, že permakultura zatím není ve světě příliš rozšířená, najít odbornou literaturu zabývající se podrobně kritikou permakultury bylo obtížné. Proto v této bakalářské práci jsou zohledněny spíše její pozitivní stránky.

Na základě poznatků zjištěných v rámci této bakalářské práce lze odvodit, že permakultura je jedním z nejvhodnějších způsobů hospodaření, který je možné použít v nejrůznějších půdně-klimatických podmínkách. Při nízkých energetických a finančních vstupech, výstupem je vysoce kvalitní produkce v množství, které může přispět k uspokojení potřeb obyvatelstva celé planety. Koncepce permakultury je v souladu s koncepcí setrvalého rozvoje. Umožňuje zachovat přírodní a kulturní bohatství pro další generace. Avšak v současném společenském systému, kde je prioritou rychlá ekonomická výhoda bez ohledu na životní prostředí, není široké uplatnění permakultury reálné. Permakultura bude fungovat jenom ve společnosti s environmentálním myšlením, kde lidé budou více uvědomovat dopady svých činností na přírodní prostředí i v oblasti sociálně-kulturní.